

Předkládaná práce má celkem 67 číslovaných stran včetně úvodních seznamů tabulek, obrázků i jedné přílohy. Téma práce je vysoce aktuální vzhledem k tomu, že se zaměřuje na analýzu pandemie, která stále není ukončena. To také mohlo v některých ohledech práci poznamenat, neboť výzkum v této oblasti rychlým tempem postupuje, odborné znalosti a předpoklady se vyvíjí, stejně jako datové zdroje, jejich dostupnost, kompletnost a spolehlivost. Autorka však k práci přistoupila aktivně a snažila se zorientovat v proměnlivé situaci.

Aby v dosud neukončeném průběhu pandemie bylo možné vymezit k výzkumu ucelené období, autorka se zaměřuje jen na její první vlnu, tedy období jara a léta 2020. Z důvodu dostupných a kvalitou i strukturou srovnatelných dat je analyzováno pět států, kromě Česka jde o Německo, Itálii, Španělsko a Portugalsko. Ačkoliv je škoda, že analýza geograficky lépe nepostihuje více oblastí Evropy, jde i tak o zajímavý výběr států vzhledem ke specifickému průběhu pandemie v každém z nich. Záměrem práce je vnést do analýzy demografickou perspektivu, toho je dosahováno především zaměřením na základní demografické struktury, tedy pohlavní a věkovou. Cílem je ověření rozdílů věkové struktury (celkové populace i populace s potvrzenou nákazou COVID-19) mezi jednotlivými státy a také jejího vlivu na průběh pandemie v jednotlivých státech, pokud ho měříme konvenčně používanými ukazateli (obvykle založenými na hrubých mírách). Dílčím záměrem je ještě srovnání věkové struktury zemřelých a letality respiračních onemocnění a onemocnění COVID-19 v analyzovaných státech.

Po úvodní části představující téma a jeho aktuální závažnost vymezuje autorka teoretický rámec řešeného tématu. V této části oceňuji mj. přehled nejdůležitějších pojmů, neboť navzdory jejich zdánlivé jednoznačnosti nejsou v odborné literatuře používány v jednotném významu. Dále jsou zde představeny předchozí koronavirové epidemie a také základní pohled na průběh pandemie COVID-19 a specifika publikace dat ve studovaných státech. Ty jsou mezi sebou ještě porovnány z hlediska jejich pohlavní a především věkové struktury, což je klíčový bod vzhledem k dalšímu textu.

Ve třetí kapitole autorka předkládá přehled relevantní literatury k tématu, který by měl vyústit do formulace výzkumných otázek. Je škoda, že rešerše dosud publikovaných studií není detailnější a více propracovaná, tím spíše, že sama autorka na velký počet publikací na řešené téma poukazuje. Nicméně i na základě stručného přehledu již publikovaných prací jsou formulovány výzkumné otázky, jejichž zodpovězení napomůže dosažení stanovených cílů práce.

Úvodem k vlastní analýze je přehled využitých zdrojů dat. Klíčovou úlohu zde sehrává především databáze COVerAGE-DB, která představuje unikátní zdroj mezinárodních dat k pandemii COVID-19, neboť obsahuje data tříděná dle věku a pohlaví. Z hlediska metodického je základem práce přímá standardizace. Autorka pomocí ní očišťuje svou konstrukci hrubé míry (incidence, letality) od vlivu věkové struktury populace a míru fatality pak od vlivu rozdílných věkových struktur osob s potvrzenou nákazou onemocněním COVID-19. Jedná se tedy o jednoduchý analytický přístup, jeho aplikace však vlivem množství ne zcela jednotně publikovaných dat nebyla zcela snadná. V popisu výpočtu zůstaly některé drobnější nesrovnalosti, např. schází specifikace, k jakému datu je uvažována věková struktura osob s potvrzenou infekcí užívaná jako standard v případě standardizace míry fatality.

Samotná provedená analýza je poměrně jednoduchá a velmi stručně je i prezentována v textu. V tomto ohledu je mnoho možností výzkumu stále otevřených, a to i v mezích tak základních demografických nástrojů jako je standardizace – autorka každý z ukazatelů standardizuje buď jen na jednotnou věkovou strukturu populace nebo jen na jednotnou věkovou strukturu osob s potvrzenou nákazou, je však možné tyto pohledy kombinovat, neboť např. míra letality je ovlivněna oběma věkovými strukturami. Na druhou stranu,

předkládaná práce je první zaměřená specificky na toto téma, a proto již jen základní orientace v datech a jejich zpracování představovalo značnou výzvu. Na předloženou práci tak jde v budoucnu snadno navázat.

Závěrečné porovnání úrovně úmrtnosti na COVID-19 a skupinu respiračních onemocnění ve zkoumaných státech je již spíše jen základním pohledem, za zajímavé považuji především porovnání věkových struktur. Osobně bych však toto téma před dalším rozpracováním doporučila lépe podložit odbornými zdroji a teoretickými předpoklady. V současné podobě je zpracování této části také zatíženo mnoha zjednodušeními.

Celkově lze konstatovat, že předkládaná práce se věnuje tématu tak aktuálnímu, že s sebou nese i svá omezení vycházející z horší dostupnosti jednotně tříděných a obdobně spolehlivých dat. Autorka se s těmito omezeními snažila vypořádat a podařilo se jí vytvořit demografickou analýzu věnovanou především základním demografickým strukturám ve vztahu k probíhající pandemii. Z hlediska použitých analytických metod je práce odpovídající bakalářskému stupni studia, představuje tedy vstup do tématu, na který je možné v budoucnu navázat. Bohužel v práci zůstaly některé překlapy nebo drobnější chyby formální povahy.

Z pozice školitelky oceňuji zájem autorky o řešené téma i její vlastní iniciativu a přehled v relevantní literatuře (který se bohužel zcela nepodařilo odrazit v textu práce, jak bylo již zmíněno). Ráda bych poukázala i na fakt, že část práce byla upravena a stala se součástí odborného článku přijatého k publikaci (předpokládané vydání je během podzimu 2021 v časopise Geografické rozhledy). Autorka při přípravě bakalářské práce pracovala samostatně a dle mého názoru prokázala schopnost samostatné vědecké práce na úrovni absolventa bakalářského studia demografie – předložený text odpovídá nárokům běžně kladeným tento typ prací a z toho důvodu předkládanou práci **doporučuji k obhajobě**.

V Praze dne 12. 8. 2021

RNDr. Klára Hulíková Tesárková, Ph.D.

Vedoucí práce